

Pohjanmaan hyvinvointialueen asukaspaneelin toimintasääntö

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) §29 määrittelee, että hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä tulee olla oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä. Lain mukaan osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää järjestämällä esimerkiksi asukasraateja.

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön §32 mukaisesti Pohjanmaan hyvinvointialueella toimii asukaspaneeli. Aluehallitus hyväksyy asukaspaneelille toimintasäännön, joissa todetaan muun muassa sen tehtävät, jäsenten lukumäärä ja valintatapa, toimikausi, kokous- ja toimintakäytännöt, puheenjohtajiston valinta sekä sihteeristön muodostaminen.

Asukaspaneelin tehtävä

Asukaspaneelin tehtävänä on perehtyä ja käydä keskustelua vuosittain 1–3 aiheesta, joihin se pääsee itse vaikuttamaan.

Asukaspaneelin kokoonpano ja asettaminen

Asukaspaneelin jäsenet hakeutuvat paneeliin oman, kunkin asukaspaneelilaisuuden teemaan liittyvän kiinnostuksensa pohjalta.

Ilmoittautuminen/ kutsuminen: Tilaisuuksiin on ilmoitauduttava, jotta voidaan huomioida käytettävissä olevan tilan koko sekä suunnitella tilaisuuden järjestelyt. Asukaspaneelin osallistujien määrä suunnitellaan paneelikohtaisesti sen aiheen mukaan. Henkilökohtaista kutsumista voidaan käyttää niissä tilaisuuksissa, joissa osallistujilla toivotaan olevan omakohtainen kokemus palveluista.

Asukaspaneelin puheenjohtajina toimivat sektorijohtajat. Sihteereinä asukaspaneelissa toimivat hyvinvointialueen kuhunkin asukaspaneeliin erikseen nimeämät työntekijät. Vaikuttamistoimielinten ja asukaspaneelin koordinoituvastuu on Osallisuus ja yhdyspinnat -yksiköllä yhteistyössä sektorijohtajien kanssa.

Toimikausi

Asukaspaneeli muodostetaan kertaluonteisesti yksittäisiä teemoja varten. Kokouksia teemakohtaisesti on 1-3 kertaa.

Toimintakäytännöt

Asukaspaneelitalaisuuksia järjestetään joko fyysisinä tai etätilaisuuksina aiheen mukaan.

Asukaspaneelin toteutuksessa voidaan myös hyödyntää digitaalisia apuvälineitä.

1. Asukaspaneeli järjestetään joko toiminnan kehittämisen tarpeesta tai tarpeesta osallistaa asukkaita päätöksentekoon. Toiminnan kehittäminen perustuu strategiaan linjauksiin. Asukaspaneelin aihe voi nousta myös joko valtuutettujen tai kansalaisten aloitteesta.
2. Hyvinvointialueen johto päättää, mistä aiheesta asukaspaneeli järjestetään.
3. Asukaspaneelin suunnitteluun ja toiminnan järjestelyihin osallistuvat teema-alueen substanssiosaajista avainhenkilöt, sektorijohto sekä laadun, valvonnan, osallisuuden ja turvallisuuden tulosalueelta nimetyt työntekijät.
4. Asukaspaneelin kokouksesta tiedotetaan Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ja tarvittaessa paikallislehdissä. Aiheen ja tilaisuuden mukaan arvioidaan osallistujien käyttämiä sosiaalisen median kanavia, joissa tilaisuutta kannattaa markkinoida.
5. Mahdollinen ennakkomateriaali tai -tehtävä jaetaan kutsumisen yhteydessä.
6. Tilaisuuden puheenjohtajana toimii sektorijohto, joka ohjaa asukaspaneelin yleistä keskustelua.
7. Käsiteltävän aiheen alustuspuheenvuorojen tarkoituksena on selvittää osallistujille, mikä on aiheen tausta, millaiseen asiaan osallistujat ovat ottamassa kantaa ja mitkä ovat haasteet ja kysymykset, joihin osallistujat voivat ottaa kantaa. Palveluista vastaavat asiantuntijat pitävät alustuspuheenvuorot. Alustusten jälkeen esitellään kysymykset ja menetelmä, jolla aihetta pohditaan.
8. Asukaspaneelin yhteenvetoa käytetään osana asian jatkokäsittelyä. Asukaspaneelin yhteenvedot tuodaan Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen jaostolle ja muille asiaan liittyville tahoille tiedoksi.

Asukaspaneelin ja jäsenten juridinen asema

Asukaspaneelin osallistuminen on vapaaehtoista. Asukaspaneeli on neuvoa-antava, eikä sillä ole päätösvaltaa, joten sitä ei voi asettaa oikeudelliseen vastuuseen toiminnastaan. Asiantuntijat ja asukaspaneelin toiminnan organisointiin osallistuvat hyvinvointialueen työntekijät toimivat virka- tai työtehtäviensä puitteissa.

Asukaspaneelissa ei käsitellä asiakas- ja potilastietoja, mutta jos osallistuja toiminnan aikana tapaa potilaita tai asiakkaita ja saa tietoonsa asiakas- ja potilastietoja, niitä ei saa paljastaa ulkopuolisille.

Palkkiot ja kulukorvaukset

Asukaspaneeliin osallistuminen on vapaaehtoista, eikä osallistumisesta makseta palkkioita tai kulukorvauksia.

Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus 16.2.2026 § 30. Voimaantulo 1.4.2026.